

Eduskunta
Hallintovaliokunta
00102 Eduskunta

Viite: Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö hallituksen esityksestä HE 106/2009vp

ASEKAUPPIAIDEN LIITON LAUSUNTO AMPUMA-ASELAKIIN

Kiitämme tilaisuudesta lausua asiassa. Esitämme lausuntomme kaksiosaisena; yleisesti perustellen (**I OSIO**) ja yksityiskohtaisemmin (**II OSIO**).

I OSIO OMAN LAUSUNTOMME LÄHTÖKOHDISTA

Asekauppiain Liitto ry:llä on tässä asiassa erityisen suuri intressi sisältäen välillisesti koko ampumaharrastuskentän lajista riippumatta. Asia sisältää luonnollisesti ase-elinkeinonharjoittamisen näkökulmasta tarkasteltuna myös huomattavan suuren taloudellisen intressin ja kaksisuuntaisen riippuvuussuhteen harrastajakuntaan sekä viranomaistoimintaan. Ampumaharrastamisen kuten metsästämisen, urheiluammunnan, reserviläistoiminnan ja asekeräilyn mahdollinen vaikeutuminen tarkoittaa välittömiä vakavia seurauksia lailliselle ase-elinkeinonharjoittamiselle ja väistämättä ainakin laillinen ase-elinkeinonharjoittaminen vähenee Suomessa merkittävästi. Harrastamisen liian korkea aloittamiskynnys sekä itse harrastamisen ja ase-elinkeinon omistamisen perusteeton sääntely tulee väistämättä merkitsemään lisääntyvästi mm. taloudellisia ongelmia sekä ampumaharrastajien että laillista ase-elinkeinoa harjoittaneiden henkilöiden keskuudessa. Esitetty lainsäädäntö lisäisi harrastajien eriarvoisuutta etenkin hajasuhteisilla alueilla, missä ei useinkaan ole harrastajan harrastelajiin sopivaa ampumaseuraa, mistään ampuma-asekouluttajasta puhumattakaan. Täten harrastajalla ei olisi mitään mahdollisuutta saada hallussapitolupaa ampuma-aseeseen.

Mikä pahinta, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta on erittäin todennäköistä, että liian kontrolloiva aselainsäädäntö lisäisi voimakkaasti kansalaistottelemattomuutta vastuullistenkin harrastajien keskuudessa ja laitton ts. aserekisterin ulkopuolinen, ei kontrolloitu asekauppa, eri muodoissaan tulisi lisääntymään merkittävästi. Sen jälkeen kun ase on ajautunut lupahallinnon ulkopuolelle, kukaan ei enää kontrolloi sen siirtymistä kädestä toiseen. Tätä kautta lakiesitys vähentää oleellisesti aseturvallisuutta.

LAUSUNTOPYYNNÖSTÄ JA LAKIESITYKSESTÄ

Kuten luonnoksen lausuntopyynnöstä ilmenee, on lakiesitys sen laatijoiden omastakin mielestä puutteellinen ja keskeneräinen.

Sisäasiainministeriö on perustellut tiedotusvälineissä kansalaisille tämän lakiesityksen ja koko lakimuutoshankkeen tarpeellisuutta viitaten ensinnäkin YK:n tuliasepöytäkirjan sekä EU:n muuttuneen ampuma-asedirektiivin aiheuttavan Suomessa kansallisia muutostarpeita voimassa olevaan ampuma-aselakiimme. Tosiasiassa EU:n ampuma-asedirektiivi asettaa jäsenvaltioiden kansalliselle lainsäädännölle ainoastaan minimivaatimukset, jotka kansallisen lainsäädännön tulee siis vähintään eli minimissään täyttää. Asia on esitetty ylimmän lupaviranomaisen toimesta kansalaisille, tiedotusvälineille ja sidosryhmille sellaisessa valossa, että se toimisi *yleisvaltuutuksena ja oikeutuksena* sääntelytoimille yhdessä YK:n tuliasepöytäkirjan ja EU:n ampuma-asedirektiivin kanssa sekä pakottaisi kiristämään omaa kansallista lainsäädäntöämme. Mitään tällaista akuuttia tarvetta voimassa olevan Ampumase-lain muuttamiseen ei ole, tarvittavat muutokset ovat vähäisiä ja osin teknisiä¹.

¹ Ampuma-aseen hankkimisen ikärajasäännös 15 vuodesta 18 vuoteen, ase-elinkeinon rungon/lukkorungon luokittaminen luvanvaraiseksi, äänenvaimentimien valmistamisen luvanvaraisuus, sekä tietyt maahantuontimerkinnot.

Se tosiasia, että voimassa oleva ampuma-aselainsäädäntömme ylittää kirkkaasti EU:n asettamat minimivaatimukset ollen siltä osin jopa erityisen ”tiukka” eurooppalaisellakin mittapuulla mitattuna, on jäänyt mainitsematta.

Tämän lakiesityksen perusteluissa mainitaan myös, vasta kolmannella sijalla, että ”*Ampuma-aselain muuttaminen johtuu myös kansallisista muutostarpeista*”. Mielestämme tämä lause on totta ja sen tulisi toimia johtoajatuksena koko lainsäädäntöhankkeelle, ei YK:n tuliasepöytäkirja eikä EU:n ampuma-asedirektiivistä johtuvat muutostarpeet, koska niitä ei juurikaan ole.

Lakiesityksen laatijat ovat kirjanneet lainsäädäntöhankkeen tavoitteeksi ”aseturvallisuuden lisäämisen”. Laatijat ovat sisäasiainministeriön 29.9.2009 asettaman lainsäädäntöhankkeen sisällön mukaisesti kuitenkin keskittyneet etupäässä vain ns. käsiaseiden eli yhden käden tuliaseiden lupien myöntämisen kiristämiseen ja niiden omistamisen hankaloittamiseen. Mielestämme nyt lausuttavana oleva esitys ei tue millään tavalla aseturvallisuuden lisäämistä eikä yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Se päinvastoin vain vaikeuttaa vastuullisten ja lainkuuliaisten harrastajien ammunnan harrastamista, samoin kuin vaikeuttaa heitä hankkimasta harrastusvälineitä sekä heidän harrastusvälineidensä omistamista.

Lakiesityksen pitäisi keskittyä ensimmäistä aselupaansa hakevan henkilön arviointiin sen sijaan että se keskittyy edelleenkin ampuma-aseen kokoon, kaliiperiin ym. teknisiin mittoihin. Lain laatijoiden pitäisi ymmärtää, että kaikki aseet ovat vaarallisia asiattomien käsissä. Tämä lakiesitys ei millään tavalla estä mahdollista joukkosurman tekijää toteuttamasta terroritekoaan.

Totaalikieltomaista saadut tutkimustulokset viittaavat juuri samanlaiseen lopputulokseen eli kieltämällä, vaikeuttamalla ja rajoittamalla ei aseiden suhteen ole saatu mitään parannusta aikaan vaan pääsääntöisesti aserikollisuus ja aseilla tehtävät henkirikokset ovat kasvaneet – välineet ovat vain olleet aserekisterien ulkopuolella eli laittomia.

Lakiesityksessä mainitaan erilaisia asioita totuutena ilman, että niitä olisi riittävästi todennettu. Esimerkkeinä tästä harhaanjohtavat viittaukset EU:n asedirektiivin velvoitteisiin, tai ampuma-aseiden suureen määrään. Aseiden määrässä suhteutettuna väkilukuun olemme samalla viivalla isojen länsieurooppalaisten maiden² kanssa. Lisäksi esitys loukkaa muun muassa yhdistymisvapauden osalta perustuslakia. Lakiesitys on kaikin puolin keskeneräinen ja mielestämme oppikirjaesimerkki juuri sellaisesta keskeneräisestä lakiesityksestä, joita apulaisoikeuskansleri Jaakko Jonkka hiljattain totesi syntyvän tänä päivänä liian paljon.

ASEKAUPPIAIDEN LIITTO RY:N VAATIMUS

Viitaten edellä sanottuun emme usko, että lakiesitystä voisi tällaisenaan toimittaa valmiina Hallituksen esityksenä eduskunnan käsittelyyn. Tämän lausuntomme yleisperusteluihin viitaten esitämme, että nyt lausuntokierroksella oleva versio **palautetaan uudelleen valmisteltavaksi asiallisesti noudattaen viranomaisten omaa ohjeistusta, jonka mukaan valmisteluprosessissa tulee hyödyntää riittävässä laajuudessa eri intressitahojen ja asiantuntijoiden asiantuntemusta.**

Virroilla 9.3.2010

Varapuheenjohtaja
Timo Huikkala
0400-632 088
asetalo@asetalo.fi

Hallituksen jäsen
Mikko Hietala
040-357 1652
mikko.hietala@turunampumakeskus.fi

² Suomen asetiheys on n. 30 luvallista asetta sataa asukasta kohti. Suomen lisäksi 30-35 ampuma-asetta 100 henkilöä kohden on esimerkiksi Itävallassa, Kanadassa, Kreikassa, Ranskassa, Ruotsissa ja Saksassa.